

Ved du, hvor mange penge, der er i god klovsundhed?

Klovlidelser giver hvert år kvægbruger et stort økonomisk tab. Tabet kommer i form af ydelsestab, reproduktion, dyrlæge og medicinudgifterne i forbindelse med behandlingen af de forskellige klovlidelser.

Mælkeafgiftsfonden

Promilleafgiftsfonden for landbrug

I forbindelse med et Lean besøg hos en kvægbruger, havde han et ønske om at få lavet en værdistrømsanalyse på arbejdet med klovne. En værdistrømsanalyse er et værktøj i Lean, hvor man udvælger et område på ens bedrift, hvor man har store udfordringer, og hvor man ønsker at få arbejdsgangen gået efter for at optimere på de arbejdsgange, som skaber værdi og reducere dem, som blot er spild. Læs mere om Lean værktøjerne og hvordan du kommer i gang - www.arbejdsplan.kvaeg.dk.

I forbindelse med værdistrømsanalysen kiggede vi på alle landmandens arbejdsgange omkring klovne. Vi gik dem igennem i detaljer og så på, hvad der skabte værdi og hvad der var spild. Undervejs kom der nogle forbedringsforslag, altså hvordan man kunne gøre tingene lettere/smartere. Disse forbedringsforslag tog vi udgangspunkt i, da vi efterfølgende kiggede på fremtids-værdistrømmen, altså ønskescenariet.

Vi så på, hvad han kunne opnå ved at forbedre klovsundheden fra det nuværende niveau til en estimeret efter-niveau.

Investeringen var relativ beskedent, det drejer sig om en fuldautomatisk klovbeskæringsboks og en klovvasker, samt at han hver dag satte 30 minutter af til at tjekke klovne. Det kræver dog, at personerne, som arbejder med at tilse og behandle klovne, har den fornødne viden og erfaring med at håndtere og arbejde med klove (over alt i landet afholdes der klovkurser for nybegyndere).

Bedriften i denne artikel var en besætning med 300 årskøer. Besætningens klovsundhed lå lidt under gennemsnittet. Tabel 1 viser dels det nuværende antal tilfælde af klovlidelser, dels hvor meget antallet af tilfælde kunne reduceres til, hvis bedriften foretog de nævnte investeringer. Det giver følgende besparelser pr. år:

Tabel 1: Årlige besparelser ved forbedret klovsundhed

Klovtilstand	Antal nu	Antal efter	Pris pr. tilfælde	Besparelse kr.
Tyk has	52	20	2.969	95.008
Øvr. smitsomme klovlidelser	25	18	2.150	15.050
Hornrelateret lidelse	63	11	3.843	199.836
Digital Dermatitis	105	20	1.600	136.000
Klovbrandbyld	42	13	2.150	62.350
I alt	287	82		508.244

Kilde: Cowecon

De samlede årlige besparelser på lidt over 500.000 kr. skal dermed holdes op mod en samlet investering for både klovbeskæringsboks og klovvasker, der alt i alt koster 210.000 kr. Både klovbeskæringsboksen og klovvasker forventes at have en forventet levetid på 15 år. Hvis der regnes med en kalkulationsrente på 5 %, bliver der dermed årlige omkostninger til forrentning og afskrivning på 20.000 kr.

For en besætning af denne størrelse skal der afsættes 30 minutter dagligt til at tilse klovne. I starten vil der selvfølgelig være mange "ildebrande" at slukke, og det kan også være, at man i starten vil bruge mere tid på tilse klovne, men efterhånden som man har fået styr på de værste klove, skulle man gerne komme ind i en daglig rytme, hvor man bruger 30 minutter på at tilse dem. Arbejdet består i at forbygge, og derved forbedre, besætningens klovsundhed. Investering i 'isenkram' er ikke tilstrækkeligt i sig selv, det kræver, at man tager sig tid til at observere klovnenes tilstand. I dette eksempel blev der regnet med en gennemsnitlig timeløn på 150 kr./time.

Ud over dette skal man regne med øvrige løbende driftsomkostninger til vedligeholdelse, vand og strøm på omkring 18.000 kr. om året. Disse elementer er samlet i tabel 2.

Tabel 2: Investeringskalkule

Investeringsforudsætninger	
Rente	5%
Levetid	15 år
Investering	kr. 210.000
Reduceret årlige tab	kr. 508.000
Løbende omkostninger	
Løn	kr. -27.000
Strøm	kr. -5.000
Vand	kr. -3.000
Vedligehold	kr. -10.000
Nettobesparelse pr. år	kr. 463.000
Investeringsomkostninger pr. år	kr. -20.000
Gevinst pr. år	kr. 443.000

I tabel 2 fremgår det, at landmanden i eksemplet vil forventes, at kunne spare omkring 440.000 kr. per år ved at investere i forbedringstiltagene. Med andre ord så er det en rigtig god forretning i det konkrete eksempel ved at investere i de nævnte tiltag til at forbedre klovsundheden og trivselen i besætningen.

Tilmed er investering tilbagebetalt inden for et halvt år. Alt i alt en særdeles fordelagtig investering for landmanden i den pågældende besætning.

Hvis du er interesseret i at se, hvad det betyder for din besætning, så kan du åbne [regnearket her](#).

Hvis du er mere interesseret i Lean, så læs mere på www.arbejdsplan.kvaeg.dk

I [FarmTesten Klovvaskere](#) og [Farmtesten Klovbehandlingsbokse](#) kan du læse mere om isenkrammet.